

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 września 2023 r.

Pozycja 232

POSTANOWIENIE

z dnia 30 listopada 2021 r.

Sygn. akt Ts 151/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej J.C. w sprawie zgodności:

- 1) art. 442¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) „w zakresie w jakim pozwala on na uniknięcie przez Państwo odpowiedzialności cywilnoprawnej za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym obywatelowi związanym z wykonywaniem władzy publicznej w sferze działań władczych (*imperium*) w sytuacji, gdy przepisy z zakresu przedawnienia roszczeń są instytucją właściwą prawu prywatnemu, a szkody związane z wykonywaniem działań władczych nie mają takiego, prywatnoprawnego charakteru i przedmiot ochrony przepisów dotyczących przedawnienia, pozwalający na uchylenie się przez Państwo od odpowiedzialności z uwagi na upływ czasu, wydaje się nie posiadać ciężaru konstytucyjnego, a z całą pewnością ciężar ten nie przewyższa gwarancji ochrony obywatela przed działaniem Państwa oraz prawa do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej”, z art. 77 ust. 1, art. 7, art. 37 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 11 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575) w zakresie, w jakim przepis ten:
 - „ogranicza prawo korzystania przez obywateli z konstytucyjnego prawa jakim jest prawo do sądu, a ograniczenie to nie znajduje uzasadnienia w konieczności ochrony innych wartości demokratycznego państwa prawa określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji, a w konsekwencji związane sądu cywilnego wyrokiem skazującym sądu karnego, ogranicza sąd cywilny w orzekaniu o naruszonych prawach i wolnościach jednostki i stanowi pośredni środek pozbawiający możliwości dochodzenia naruszonych praw i wolności jednostki przed sądem cywilnym”, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji;
 - „traktuje jednostkę skazaną wyrokiem karnym w sposób odmienny od osób nieskazanych wyrokiem karnym, w ten sposób, że pozbawia je możliwości zbadania ich sprawy w sposób wszechstronny, w sytuacji, gdy osoby wobec których zapadł wyrok karny umarzający postępowanie karne lub uniewinniający nie są pozbawione takiego prawa, a sąd cywilny orze-

kający w sprawach tych osób może samodzielnie dokonywać ustaleń faktycznych stanowiących przedmiot sprawy, nie będąc związany ustaleniami sądu karnego”, z art. 32 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 października 2020 r. (data nadania) J.C. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Powództwem wniesionym przeciwko Skarbowi Państwa – Sądowi Rejonowemu w G., Sądowi Okręgowemu w G., Sądowi Najwyższemu i Prokuraturze Rejonowej w G., skarżący domagał się ustalenia:

1) podstawy prawnej czynności dokonywanych przez Sąd Rejonowy w G. w sprawie o sygn. akt [...];

2) czy Prokuratura Rejonowa w Gdyni posiadała legitymację uprawnionego oskarżyciela do ścigania przestępstwa wnioskowego;

3) czy Sąd Okręgowy w G. orzekający w sprawie o sygn. akt [...] miał obowiązek z urzędu uchylić zaskarżone orzeczenie z uwagi na brak skutecznego wniosku o ściganie;

4) czy Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt [...] powinien uchylić zaskarżone orzeczenie z urzędu.

Skarżący wniósł ponadto o zasądzenie na jego rzecz kwoty 1 500 000 zł (którą pismem z 23 listopada 2018 r. zmienił na kwotę 3 000 000 zł) tytułem odszkodowania obejmującego utracone dochody oraz doznaną krzywdę w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych i doznanym rozstrojem zdrowia.

Wyrokiem z 21 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w E. Wydział I Cywilny (dalej: Sąd Okręgowy) odrzucił pozew skarżącego odnośnie żądań zgłoszonych w punktach 1-4 pozwu uznając, że nie kreują one sprawy cywilnej w znaczeniu materialnym i formalnym. W pozostałym zakresie powództwo oddalił oraz orzekł o kosztach. W odniesieniu zaś do roszczenia o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia wskazał, że przedawniło się ono na podstawie art. 442¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740; dalej: k.c.).

Od powyższego rozstrzygnięcia skarżący złożył apelację, która została oddalona przez Sąd Apelacyjny w G. I Wydział Cywilny (dalej: Sąd Apelacyjny) wyrokiem z 29 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]). Orzeczenie to – odebrane przez skarżącego 5 marca 2020 r. – zostało wskazane w skardze konstytucyjnej jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Skarżący 8 kwietnia 2020 r. (data złożenia wniosku w administracji Aresztu Śledczego w S.) wystąpił do sądu rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu celem wniesienia skargi konstytucyjnej. Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w G. I Wydział Cywilny postanowieniem z 8 czerwca 2020 r. (sygn. akt [...]) ustanowił dla skarżącego radcę prawnego w celu wniesienia skargi konstytucyjnej (dotyczącej niezgodności z Konstytucją art. 442¹ k.c.), którego wyznaczyła Okręgowa Izba Radców Prawnych w G. Pismem z 29 czerwca 2020 r. pełnomocnikiem została wyznaczona radca prawny M.D. Zawiadomienie o wyznaczeniu zostało jej doręczone 27 lipca 2020 r. Pismem z 28 października 2020 r. pełnomocnik ta udzieliła pełnomocnictwa substytucyjnego radcy prawnemu A.W.

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 29 grudnia 2020 r. (doręczonym 4 stycznia 2021 r.) skarżący został wezwany – na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 li-

stopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) – do usunięcia braków formalnych. W piśmie procesowym z 11 stycznia 2021 r. (data nadania) pełnomocnik przesłał m.in. kompletną (zawierającą wszystkie strony) skargę konstytucyjną oraz poinformował, że 25 czerwca 2020 r. złożył do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 10 marca 2021 r. (doręczonym 15 marca 2021 r.), na podstawie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK, wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych przez: 1) doręczenie, poświadczonych za zgodność z oryginałem, odpisów wyroków wraz z uzasadnieniami (wraz z czterema kopiami): a) Sądu Apelacyjnego, b) Sądu Okręgowego; 2) udokumentowanie, przez poświadczenie za zgodność z oryginałem, daty: a) złożenia przez skarżącego w administracji Aresztu Śledczego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do wniesienia skargi konstytucyjnej, b) doręczenia: – radcy prawnemu (M.D.) zawiadomienia o ustanowieniu jej pełnomocnikiem z urzędu, – skarżącemu orzeczenia, o którym mowa w punkcie 1 lit. a; 3) sprecyzowanie oraz uzasadnienie, w jaki sposób art. 442¹ k.c. oraz art. 11 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575, ze zm.; dalej: k.p.c.) naruszają wymienione w skardze konstytucyjnej wolności lub prawa skarżącego. W piśmie procesowym z 22 marca 2021 r. (data nadania) skarżący, wypełniając dyspozycję pkt 3 powyższego wezwania, odniósł się jedynie do treści art. 442¹ k.c., pomijając art. 11 k.p.c. W pozostałym zaś zakresie braki usunął prawidłowo.

Postanowieniem z 25 maja 2021 r. Trybunał Konstytucyjny zawiesił postępowanie do czasu rozpatrzenia sprawy przez Sąd Najwyższy (sygn. akt [...]). Pismem z 29 września 2021 r. (data nadania) sekretariat Wydziału IV Izby Cywilnej Sądu Najwyższego przesłał do Trybunału Konstytucyjnego odpis (wraz z uzasadnieniem) zapadłego w sprawie postanowienia z 21 maja 2021 r. (sygn. akt jw.), którym odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Postanowieniem z 30 listopada 2021 r. Trybunał Konstytucyjny postanowił podjąć zawieszone postępowanie.

W ocenie skarżącego, art. 442¹ k.c. jest niezgodny z:

a) art. 77 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim ogranicza prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej. Ograniczenie to „nie znajduje uzasadnienia w konieczności ochrony innych wartości demokratycznego państwa prawa określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Sprzeczność zaskarżanego przepisu z przytoczoną normą prawną (...) wyraża się w faktycznym ograniczeniu prawa [s]karżącego do odszkodowania za działania władzy publicznej tylko z uwagi na upływ czasu, a więc na okoliczność, która nie stanowi żadnego przedmiotu ochrony konstytucyjnej” (s. 3-4 pisma z 22 marca 2021 r.);

b) art. 7 Konstytucji „w zakresie w jakim ww. kwestionowany przepis zwalnia z odpowiedzialności organy władzy publicznej za szkody wyrządzone obywatelowi czynem niedozwolonym związanym z wykonywaniem władzy publicznej (...), z uwagi na upływ 3-letniego terminu przedawnienia, w sytuacji, gdy przepisy z zakresu przedawnienia roszczeń są instytucją właściwą prawu prywatnemu, a szkody związane z wykonywaniem działań władczych nie mają takiego, prywatnoprawnego charakteru i przedmiot ochrony przepisów dotyczących przedawnienia, pozwalający na uchylenie się przez Państwo od odpowiedzialności z uwagi na upływ czasu, wydaje się nie posiadać ciężaru konstytucyjnego, a z całą pewnością ciężar ten nie przewyższa gwarancji ochrony obywatela przed działaniem Państwa” (s. 4 pisma z 22 marca 2021 r.);

c) art. 37 ust. 1 Konstytucji, ponieważ „pomimo objęcia [s]karżącego określonymi gwarancjami konstytucyjnymi, zwłaszcza prawem do odszkodowania oraz obowiązkiem działania Państwa na podstawie prawa i w jego granicach, pozbawiony on został możliwości

skorzystania z tych gwarancji tylko i wyłącznie z uwagi na prywatnoprawną normę ustanawiającą powołanie się na przedawnienie roszczenia” (s. 4 pisma z 22 marca 2021 r.).

Natomiast w części, w jakiej skarżący kwestionuje konstytucyjność art. 11 k.p.c., wskazał on na naruszenie zasady prawa do sądu (art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji) oraz zasady równości (art. 32 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu już w początkowej fazie postępowania spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej może być ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji. Art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK zobowiązuje skarżącego do określenia kwestionowanego przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach skarżącego określonych w Konstytucji, wskazania, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącego, i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone oraz do uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem z powołaniem argumentów lub dowodów na jego poparcie.

Analizowana skarga konstytucyjna nie spełnia wymogów nadania jej dalszego biegu, wynikających z art. 79 Konstytucji oraz u.o.t.p.TK.

Trybunał ustalił, że z przywołanych jednostek redakcyjnych ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1740; dalej: k.c.) i ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575; obecnie: Dz.U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.) tylko art. 442¹ § 1 k.c. i art. 11 zdanie pierwsze k.p.c. stanowiły podstawę rozstrzygnięcia co do *meritum* w sprawie skarżącego. Bezpodstawne było więc uczynienie przedmiotem kontroli w niniejszej sprawie art. 442¹ § 2-4 k.c. i art. 11 zdanie drugie k.p.c. Zauważyć również należy, iż z treści skargi konstytucyjnej oraz pisma ją uzupełniającego wynika, iż intencją skarżącego było zbadanie zgodności art. 442¹ § 1 k.c. z art. 7 Konstytucji, a nie z nieistniejącym ust. 7 art. 77 Konstytucji, jak omyłkowo wskazano w *petitum* skargi.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Stosownie do art. 44 ust. 2 u.o.t.p.TK, w razie niemożności poniesienia kosztów pomocy prawnej, skarżący może zwrócić się do sądu rejonowego swojego miejsca zamieszkania o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Jak stanowi art. 44 ust. 3 zdanie pierwsze u.o.t.p.TK, złożenie wniosku wstrzymuje bieg terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. Zgodnie zaś z art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p.TK wznowienie biegu tego terminu następuje pierwszego dnia po dniu doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go pełnomocnikiem skarżącego.

W tych okolicznościach należy przypomnieć, że w myśl art. 36 u.o.t.p.TK, w sprawach nieuregulowanych w u.o.t.p.TK, do postępowania przed Trybunałem stosuje się odpowiednio przepisy k.p.c. Z powodu braku odrębnej regulacji w u.o.t.p.TK termin, o którym mowa w art. 77 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p.TK, oblicza się zgodnie z przepisami k.p.c., a w myśl odesłania wynikającego z art. 165 § 1 k.p.c. – według przepisów prawa cywilnego. Jak wynika z art. 114 k.c. w przypadku terminów określonych w miesiącach, których ciągłość nie jest wymagana (co w świetle art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p.TK dotyczy m.in. terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej), miesiąc liczy się za dni trzydzieści. W związku z powyższym, trzymiesięczny termin na wniesienie skargi konstytucyjnej – w przypadku złożenia wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu – odpowiada więc dziewięćdziesięciu dniom (zob. postanowienie TK z 25 lipca 2019 r., sygn. Ts 103/18, OTK ZU B/2021, poz. 197).

Skarżący stwierdził, że naruszenie praw i wolności konstytucyjnych wiąże z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w G. z 29 stycznia 2020 r. (sygn. akt [...]), który, jak wyjaśnił, został mu doręczony 5 marca 2020 r. Termin do wniesienia skargi konstytucyjnej zaczął więc biec 6 marca 2020 r. (dzień po doręczeniu ostatecznego rozstrzygnięcia), zaś został wstrzymany 8 kwietnia 2020 r. (w dzień wystąpienia przez skarżącego z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu), a więc 33 dni po doręczeniu ostatecznego orzeczenia. Pismo Okręgowej Izby Radców Prawnych, wyznaczające imiennie radcę prawnego pełnomocnikiem z urzędu, zostało doręczone pełnomocnikowi 27 lipca 2020 r. Wznowienie biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej nastąpiło więc 28 lipca 2020 r. (tj. pierwszego dnia po dacie zawiadomienia pełnomocnika z urzędu o wyznaczeniu go do reprezentowania skarżącego – art. 44 ust. 3 pkt 1 u.o.t.p.TK). Oznacza to, że do wniesienia skargi pozostało 57 dni (90 dni pomniejszone o 33 dni). Skarga konstytucyjna została tymczasem skierowana do Trybunału Konstytucyjnego 13 października 2020 r., tzn. po upływie 78 dni od daty wznowienia. Konkludując Trybunał stwierdza, że rozpatrywana skarga konstytucyjna została w sumie wniesiona po upływie 111 dni (78 dni powiększone o 33 dni) od doręczenia skarżącemu ostatecznego rozstrzygnięcia, a zatem z przekroczeniem terminu określonego w u.o.t.p.TK. Okoliczność ta – w myśl art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK – stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Niezależnie od wskazanej wyżej okoliczności, skarga nie spełnia także innych, podstawowych wymagań, jakie wynikają z treści art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 u.o.t.p.TK. W szczególności skarżący – mimo wezwania – nie wyjaśnił, w jaki sposób treść kwestionowanych przez niego przepisów wpłynęła na naruszenie jego konstytucyjnych praw i wolności. Uzasadniając skargę konstytucyjną przedstawił stan faktyczny, przytoczył treść kwestionowanych przepisów z powołaniem poglądów doktryny i judykatury w tym zakresie, wskazał jakie wzorce kontroli mają zastosowanie w jego sprawie, a następnie scharakteryzował ich istotę. Ograniczył się przy tym jedynie do wyrażenia przekonania o niezgodności kwestionowanych przepisów z Konstytucją. Nie wyjaśnił jednak na czym owa niezgodność – jego zdaniem – polega. Skarżący, pomimo stosownego wezwania do usunięcia braków formalnych w zakresie sprecyzowania i uzasadnienia, w jaki sposób zakwestionowane przepisy naruszają jego (wymienione w skardze konstytucyjnej) wolności lub prawa, odniósł się jedynie do treści art. 442¹ k.c., poprzestając przy tym na lapidarnym powtórzeniu wywodów zawartych w skardze.

Jak podnosi się w orzecznictwie Trybunału „skarżący obowiązany jest przedstawić konkretne i przekonujące argumenty świadczące o niekonstytucyjności zakwestionowanych regulacji. Tym samym skarżący nie tylko winien wskazać, jakie konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone kwestionowaną regulacją, lecz także opisać «sposób» tego naruszenia. Argumenty te muszą koncentrować się na problemie merytorycznej niezgodności za-

chodzącej między unormowaniami stanowiącymi przedmiot skargi konstytucyjnej oraz tymi, które określone są w niej jako wzorce kontroli (zob. postanowienie TK z 8 maja 2009 r., sygn. Ts 242/07, OTK ZU nr 5/B/2009, poz. 373). Tym samym nie wystarczy, że skarżący wskaże określone przepisy oraz przepisy konstytucyjne, z którymi są one, w jego opinii, niezgodne. Musi on także wyjaśnić, na czym owa niezgodność polega. Jest to przesłanka konieczna do uznania dopuszczalności skargi konstytucyjnej” (postanowienie TK z 2 lutego 2012 r., sygn. SK 14/09, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 17). Przesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie (zob. wyrok TK z 19 października 2010 r., sygn. P 10/10, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 78; postanowienie TK z 25 lutego 2015 r., sygn. Tw 37/14, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 3). W konsekwencji Trybunał stwierdza, że nieusunięcie braków formalnych skargi stanowi – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 2 u.o.t.p.TK – kolejną samodzielną przesłankę odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Uprawnienia do wniesienia skargi konstytucyjnej skarżący upatruje w naruszeniu przez art. 442¹ k.c. także art. 7 i art. 37 ust. 1 Konstytucji. Żaden z tych przepisów nie wyraża jednak publicznego prawa podmiotowego. Art. 7 Konstytucji, statuujący zasadę legalizmu, która nakłada na organy władzy publicznej jedynie obowiązek działania „na podstawie i w granicach prawa”, nie jest źródłem wolności ani praw, w związku z czym nie może więc być samodzielnym wzorcem kontroli (wyrok TK z 26 kwietnia 2005 r., sygn. SK 36/03, OTK ZU nr 4/A/2005, poz. 40). Podobnie art. 37 ust. 1 Konstytucji, ustanawiający tzw. zasadę uniwersalności korzystania z zapewnionych w Konstytucji wolności i praw przez każdego (wyrok pełnego składu TK z 13 czerwca 2011 r., sygn. SK 26/09, OTK ZU nr 5/A/2011, poz. 46).

Trybunał zauważa, niezależnie od powyższego, że pełnomocnik skarżącego przekroczył w niniejszej sprawie zakres swojego umocowania. Z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy wynika bowiem, że postanowieniem z 8 czerwca 2020 r. (sygn. akt [...]) referendarz sądowy Sądu Rejonowego w G. przychylił się do wniosku skarżącego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej, której przedmiotem miał być tylko art. 442¹ k.c. Nie zważając jednak na powyższe, w skardze konstytucyjnej zakwestionowano także art. 11 k.p.c.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.